2. Mezheplerin Oluşum Dönemi

2.1. Fıkıh Mezheplerinin Doğuşunu Hazırlayan Sebepler

Mezheplerin doğuşunu hazırlayan siyasi, sosyal, kültürel ve ilmî sebepler vardır. Mezheplerin bir ekol olarak ortaya çıkmasına sebep olan **sosyal etkenler** şunlardır:

- Müslüman nüfusunun çoğalması,
- Farklı kültüre sahip milletlerin Müslüman olması,
- İslam'ın Endülüs'ten Orta Asya'ya kadar çok geniş bir coğrafyaya yayılması,
- Siyasi, sosyal ve ticari münasebetlerin gelişmesi,
- Yeni toplumsal ihtiyaçların ve fıkhi sorunların ortaya çıkması.

Mezheplerin bir ekol olarak ortaya çıkmasına neden olan **ilmî etkenler** ise şunlardır:

- Farklı ilmî yaklaşımların ön plana çıktığı ilim merkezlerinin kurulması,
- Müteârız (çelişkili görünen) nasların anlaşılmasında ve yorumlanmasındaki ihtilaflar,
- Nasların sübutu; müçtehidlerin bazı hadislere ulaşması veya ulaşamamasından kaynaklanan ihtilaflar,
- Hüküm çıkarma metotlarındaki (usul) farklılıklar,
- Âlimler arasındaki farklı bakış açıları ve ilmî tartışmalar.

Günümüzde İslam dünyanın her tarafına yayılmıştır.